

Goedenmorgen, vrienden.

Men heeft ons indertijd verzocht om om 12 uur klokslag te eindigen. Gezien enkele - zullen we zeggen - ongevallen staan we op het ogenblik voor de keus om ons programma in een zeer snel tempo af te handelen, dan wel iets meer tijd te nemen. Ik laat het aan u over om hier een verlenging toe te staan. (Besloten wordt tot verlenging.) Nou, dat is dan in ieder geval geconstateerd. Ik had nl. voor vandaag een onderwerp, waarvan u misschien wel iets kunt leren.

We weten allemaal dat er in de wereld voortdurend spanningen zijn en dat er geregeld oorlogen ontstaan, epidemieën uitbreken, natuur-rampen en al wat erbij hoort losbarsten. Gezien het feit, dat deze dingen niet door de mens beheerst kunnen worden, zelfs wanneer hij ze soms mede veroorzaakt, lijkt het me interessant om eens een keer na te gaan in hoeverre wij, wanneer we op aarde leven, het slachtoffer zijn a.h.w. van de omstandigheden. We kunnen dan in zeer ruime mate de citaten uit allerlei boeken aanhalen. Maar daar komen we ook niet veel verder mee, want die troosten ons dan met stellingen als: "De wil der goden is de ontwikkeling der mensen." Of wel: "Datgene wat de mens beleeft is zijn aandeel door zijn eigen streven." Het is allemaal heel mooi, maar je komt er niet ver mee.

Hoe komt het dat wij in bepaalde perioden de mensheid plotseling a.h.w. geketend zien in een haast onontkoombare dwang, hetzij tot geweld, hetzij tot een reeks van belevingen die juist door hun gewelddadigheid - een gewelddadige dood, die voor velen eraan verbonden is - tot een verschrikking kunnen zijn? En dan wil ik hier bovenal wijzen op de grote lijn. We kunnen dat astrologisch tot uitdrukking brengen. Dan zeggen wij: "We kennen bepaalde cycli in het heelal, die ook op de wereld een uitwerking hebben." Dat is inderdaad wel zo, maar we weten ook dat de sterren wel drijven, maar niet dwingen. Het is dus niet zo, dat een oorlog of een groots gebeuren op aarde onontkoombaar is, zeker niet van uit de sterren. Als u de huidige periode neemt - een periode die nu duurt van, zeg ongeveer de helft van juni tot practisch het einde van augustus, zeker half augustus - dan kunnen we gedurende die tijd b.v. voor de meeste mensen een versterkte Saturnus-invloed waarnemen. Dat betekent dus, dat deze mensen ongewoon prikkelbaar zijn, dat zij in hun denken wat minder reëel zullen zijn, aanleiding tot drift en al wat erbij hoort. Wanneer nu iedereen daar aan zou toegeven, ach, dan zoudt u op het ogenblik al midden in een oorlog zitten. Dat dit niet het geval is, bewijst ons dus wel dat de mensheid wel degelijk zich verzetten kan tegen die invloeden. En wanneer de vrees voor oorlog groter is dan de behoefte om zich te laten gaan, dan kunnen we daaruit de conclusie trekken, dat vrees sterker is dan dat wat de sterren ons zeggen. Bezien we de zaken van de kant van - laat ons zeggen - de magische esotérie, dan vinden we de verschillende persoonlijkheden, die verantwoordelijk zijn voor elke wereld op zich. Voor ons staat het beeld van persoonlijkheden, die leven in een planeet of in een ster en die hun eigen ontwikkeling doormaken. Je krijgt dan te horen: oorlogen, grote ziekten, grote natuurrampen zijn vaak de lichamelijke uiting van een planeetgeest, die op deze wijze een crisis in zijn bewustwording doormaakt. Ook dat is natuurlijk aanvaardbaar. En het is zeker een verklaring voor het feit, dat grote oorlogen vaak in reeksen voorkomen. Maar aan de andere kant: zijn wij nu werkelijk de slaven van een grote kracht, die in de wereld leeft? Ik geloof, dat we dat mogen ontkennen. De mens heeft een vrije wil, een zeker zelfbeschikkingsrecht. En ongetwij-

feld zal hij ook in staat zijn zich tegen de grote krachten van een planeet te verzetten. Dan gaat men nog verder en men zegt: "Ja, maar het gemeenschappelijk bewustzijn van de mensen - en dan komen we langzamerhand in de psychologie terecht - veroorzaakt reeksen van problemen en spanningen, die het normaal oordeel van de mens vertroebelen en hierdoor ontstaan dan b.v. oorlogen, economische rampen, crises e.d." Heel aardig. Maar waar blijven we dan b.v. met de natuurrampen? Worden die ook door de mensen veroorzaakt? Volgens magisch principe zou dat kunnen, omdat daar de stelregel geldt dat elke verstoring van evenwicht, door een grotere groep van mensen veroorzaakt, haar weerkaatsing zal vinden in de natuur, die automatisch corrigeert. Maar waar blijven we dan met onze vrije wil? Neen, ik geloof dat we ook deze uitleg niet moeten accepteren. We moeten het gaan zoeken - tenminste dat is mijn idee - in de bewustwording van een mens, de ontwikkeling van een mens. We vinden dan in de eerste plaats de noodzaak van de mens om natuurlijk te zijn. Het is noodzakelijk voor een mens, dat hij zich houdt aan de normale regels van de natuur. Wijkt hij daarvan af, hetzij in zijn beschaving, hetzij in zijn leefwijze, dan zal hij daardoor zelf vaak rampen veroorzaken. Hij zal daardoor zelf grote ziekten kunnen doen ontstaan. Denkt u maar eens aan de vervuiling van steden b.v., die cholera, pest e.d. veroorzaakt; het gebrek aan hygiënisch inzicht van de mensheid, waardoor typhus in sterke mate kan ontstaan en daarnaast natuurlijk ook de oorlogen. Wanneer een mens niet voldoende inzicht heeft in de werkelijkheid, doordat hij zich te ver van de natuur heeft afgescheiden, dan wordt dit niet alleen weerkaatst in zijn lichamelijke processen, maar óók in zijn geestelijke processen. De verschillende waarden, waaruit een beschaving als de uwe is opgebouwd, zijn over het algemeen wel aanvaardbaar. Het gaat niet om het verschijnsel stedenbouw, staatsvorm, cultuur of economie, maar het gaat om de wijze, waarop dit ten overvloede de mens wordt gegeven. Waar een teveel bestaat - dat heeft u al in uw kinderjaren geleerd - daar deugt iets niet. Wanneer we de maatschappij van de mensen bezien, dan blijkt dat bij de meeste mensen een teveel bestaat b.v. aan materialistische interesse, aan zelfverheerlijking, ideologie e.d. Als dit gebeurt, dan zou dus dat, wat op zichzelf goed is door een overdrijving de oorzaak kunnen zijn van al die rampen. De eenling wordt dan het slachtoffer van overlading van de massa. Een zekere rechtvaardigheid blijkt hier ver te zoeken. Maar nu stel ik het anders. Wanneer je leeft in een maatschappij, in een massa of zelfs maar in stamverband, dan kun je je misschien ten dele verzetten tegen de tendenzen, die daar heersen, maar ook wanneer je dit doet, zul je genoopt zijn met het grote geheel mee te lopen. Je kunt dat protesterende doen of je kunt het graag doen, maar je zult altijd enigszins de tendenz van de massa blijven bevestigen. Het individu is klaarblijkelijk nog niet in staat zich geheel van zijn maatschappij, zijn omgeving, los te maken. En zolang dat het geval niet is, zal de drang van de massa - ook voor het individu, dat zoiets niet wenst - beslissend blijven. Want het individu, dat het niet wenst, helpt toch mee om het ongewenste verschijnsel tot realiteit te maken. Als je het zó bekijkt, dan is dus veel van dat, wat op het ogenblik op de wereld gebeurt - en dan behoeven we heus niet alleen te denken aan oorlogen en een "koude oorlog", maar dan kunnen we net zo goed denken aan overmatig warm weer en al wat ermee samenhangt - terug te leiden tot die massa. Nu kun je een massa op zichzelf heel moeilijk ontleden. Ze bestaat uit zoveel heterogene bestanddelen, dat je nooit kunt zeggen: "Dit geldt voor iedereen." Het is daarom dat ik wil proberen om vandaag voor u enkele gedachtengangen en tendenzen te ontleden, die zeker belangrijk zijn en belangwekkend, ook wanneer ze misschien niet alle gevallen omschrijven. En dan meen ik, dat hierin de schijnbare onvrijheid van wil haar oorzaak vindt. In het eerste geval neem ik de materialist. Een materialist is over het algemeen niet in staat de werkelijke waarde van de materie te

schatten. Hij houdt zich bezig met waarderingen, die in feite toch fictief blijven. Ik denk hier b.v. aan een "gouden standaard", aan de behoefte van vele mensen om niet een grotere koopkracht te krijgen maar een groter getal geldswaarden, geldeenheden te verdienen. Ik denk hier aan de vaak illusoire behoefte om eigen volk of eigen stad als beter te beschouwen dan andere en dit uit te drukken in materialistische excessen van bouwkunst, die niet verantwoord zijn, opschepperij en wat erbij hoort. Zolang het individu zich blijft baseren op de materie alleen, wordt nl. het totaal geestelijk terrein verdrukt, vervormd. Het is niet zo, dat dan in het materialisme het geestelijke ondergaat. Maar men komt tot waarderingen en voorstellingen, die op de materie gebaseerd zijn en men projecteert die in het geestelijk leven. Wij krijgen dan de voorstelling van een God, Die rijkdom geeft, van een hemel met gouden vloertegels, kristallen koepels, waar iedereen met een zilveren lepeltje goed gezoete pap eet. (Het is natuurlijk wat overdreven.) Of om nog verder te gaan: men ziet één God, Die in ruil voor enkele kleine diensten - die niet innerlijk maar hoofdzakelijk uiterlijk zijn - een zeer grote reeks van zegeningen zal uitdelen en een recht van plaatsbespreking voor het hiernamaals heeft opengesteld. Dit is zozeer gebaseerd op het materialisme, dat de mens, die zo denkt, onwillekeurig ook zijn werkelijk geestelijk leven geheel verwringt, in een verkeerde richting dringt. In plaats van te begrijpen dat de goddelijke wetten in zichzelf een voldoende begrenzing zijn en dat door te leven volgens die wetten het ware geluk wordt gevonden, gaat de mens zeggen: "Ik moet de wereld verbeteren. En ik moet wetten stellen aan anderen, waardoor zij beter worden." De dwang, die daardoor op het geheel, op de massa, wordt uitgeoefend zal - originierend dus uit de eenlingen - leiden tot een algemeen verzet. En dat conflict is zoveel te bitterder, omdat de meesten het niet durven erkennen. In kerken met een dergelijke materialistische voorstelling zitten heel veel mensen, die in feite heel anders geloven en denken, maar zij durven het niet te zeggen. Ze spelen comedie voor zichzelf en in dit comediespelen komen zij tot een zelfverloochenen op de verkeerde manier. Zij verloochenen de waarheid van hun wezen en zullen in hun handelingen deze valsheid mede tot uitdrukking brengen. We vinden mensen in esoterische groeperingen, die menen dat hun esoterisch inzicht vooral moet worden uitgedrukt in een tastbaar regime. En met dat tastbare regime vermoorden zij voor zichzelf elke waarde, die in hen leeft. Want je moet aan jezelf werken en niet aan anderen. Op deze manier heeft dus het materialisme op zichzelf al onnoemelijk veel kwaad gesticht. Maar er zijn nog meer misvattingen aan te wijzen, die op zijn minst even erg zijn. We kennen nl. ook de van "Godgezonden-mens". Het is niet dat hij werkelijk door God wordt gezonden, maar hij stelt zich dat zo voor. Hij voelt in zich de zeer bijzondere band met het Goddelijke en hij meent dat hij krachtens deze band de goddelijke wetten op aarde moet handhaven. Als God Zelf daar niet mans genoeg voor is, dan heeft de mens er zich zeker niet mee te bemoeien. Deze mensen stellen zich in de plaats van God. Zij worden een soort stedehouder Gods op aarde misschien en in andere gevallen worden zij "de verkondigers van de enig ware leer". Zij trachten de verantwoordelijkheid voor anderen te dragen en geven daarvoor in de plaats de lege vaagte van een leven, waarin niet veel gebeuren kan, de hopeloze stilte van een leven, waarin een streven en een bereiking geen zin meer heeft. Die mensen vinden we zowel in kleine als in grote gemeenschappen. Zien we het in een gezin, dan zal één zo'n persoon - meestal is het de moeder of de vader, de laatste tijd zijn het soms ook de kinderen - zo'n heel gezin in de war gooien. Degeen die heerst, ontnemt de andere elke werkelijke levensvreugde. In een slaafs zoeken blijkt, dat ondanks de uiterlijke orde die bereikt wordt, alles misgaat. Als vader de dictator is, dan hebben de kinderen het achter de ellebogen, moeder is ongelukkig en zal bij iedereen haar leed klagen of wel verslaafd raken aan een of andere drank of zelfs maar aan een

snoeperijtje en een kopje thee - dat is dan haar levensinhoud geworden. Hierdoor ontstaat weer bij de vader een vals wereldbeeld. Deze twee dingen slingeren tegen elkaar op en op de duur krijgen we een verhouding, die uiterlijk misschien heel mooi is, maar die innerlijk zo leeg is als het maar kan. Krijgen we datzelfde in een staat, dan zien we dat de staat zelve voortdurend wordt aangevuld door elementen, die willen regeren en willen verbeteren. Dit regeren en verbeteren wordt dan op de duur uitgedrukt in een voortdurend verder reguleren van het leven der eenlingen, die de staat uitmaken. Hier is dat allemaal veel erger dan in het gezin en het proces zal langer duren. De tendenz om ieder aan banden te leggen maakt van het volk op de duur lege en hersenloze poppen, die zich laten drijven door de propaganda en zich tevreden stellen met een goedkoop verdovend middel van illusie, van droom. Wanneer zij in verzet komen doen zij dat zelfs nog volgens dezelfde regels en vergroten zo het gevaar i.p.v. het te verkleinen. Waar een dergelijke verhouding optreedt, daar zal op een gegeven ogenblik een oorlog onvermijdelijk zijn. Want de stijfkoppigheid, waarmee men alles reguleert, houdt ook in dat men elke andere regeling als volkomen foutief en verkeerd beschouwt en zal trachten deze ten koste van alles te niet te doen. In het gezin betekent het, dat men of wel met verkeerde vrienden in aanraking komt, dan wel de gehele gemeenschap en de vriendschap van de gezinsgemeenschap verbreekt. Men wordt eenzaam.

Een derde groep, die we ook onder de individuen meer en meer gaan opmerken, is de groep van degenen, die alleen geestelijk willen denken. Zij zien alles voor een hiernamaals in zo mooie kleuren getekend, zij houden zich zozeer bezig met al hetgeen er op kan bloeien uit een geestelijk streven en pogen, dat zij de materie in de steek laten. Het gevolg is dat de materie voor hen chaotisch wordt. In deze chaos trachten zij met geestelijke middelen te werken, terwijl zij er niet voldoende begrip van hebben om die geestelijke middelen juist te kunnen hanteren, d.w.z. in harmonie met de stof. De verstoring van geestelijk evenwicht zal worden gecompenseerd door het veroorzaken van stoffelijk lijden. Wanneer dat voor een enkele mens gebeurt, dan kun je zeggen: "Dat is een goede les." Maar als dat gebeurt voor een hele massa, voor een hele menigte, dan komen ook hier dus weer natuurrampen uit voort, er komt oorlog uit voort, hongersnood en al wat u verder wilt. Stof en geest vormen een eenheid en deze eenheid is zolang de mens op aarde leeft voor de mens onverbreekelijk. Ook later zal de mens leren beseffen, dat zelfs in de hoogst geestelijke sferen een zekere binding met de stof blijft bestaan en een evenwichtigheid tussen de krachten "geest" en "materie". De cosmische werkelijkheid, die hier achter schuilt is: de eenheid aller dingen in God.

U heeft die term al heel vaak gehoord, maar misschien nog niet vaak genoeg om hem volledig te beseffen. God is te vinden in alle dingen, God leeft in alle werkelijkheden. Maar evenzeer is elk erkennen van God verbonden met een erkenning in je eigen wereld. Je kunt God vinden in een bloem, maar in het Niet is ook God verdwenen. God is - zolang je leeft in een vormenwereld - voor jou een complex van vele vormen. In elk deel van een vorm zelfs kun je God erkennen, in elk beleven in een vormenwereld kun je God erkennen. Maar zonder dat verdwijnt God. En als God verdwijnt, dan verdwijnt ook de goddelijke wet voor jou. Je erkent haar niet meer, je kunt er niet meer mee in contact komen. Het gevolg is, dat je door een schijnbaar zinloze willekeur heen en weer wordt geslingerd zonder te weten waarom. Cosmische krachten worden slavendrijvers op het ogenblik dat ons eigen bewustzijn ons niet in staat stelt ze te erkennen voor wat ze zijn: de grenspalen van ons terrein, de omlijning van het gebied, waarin wij moeten en kunnen leven.

U ziet dat wij met deze problematiek dus een oplossing moeten gaan zoeken, die zowel in het individu als in de massa tot uiting moet komen. En er zijn bepaalde dingen, die voor de mens in zijn huidige vorm nu niet

zo erg aanvaardbaar zijn. Toch zal men ook die moeten accepteren, wil het evenwicht hersteld worden. In de eerste plaats geldt dit:

"Alle leven is heilig om het bewustzijn, dat het bergt, niet omdat het leven is. Leven in een bepaalde vorm heeft weinig of geen betekenis in de cosmos. Slechts bewustzijn dat door vorm verworven wordt, heeft werkelijke inhoud."

Het tweede en misschien voor de meesten ook wel even onaanvaardbare punt, is dit:

"Het is niet mogelijk een gelijke gebondenheid in stof en geest te veroorzaken. Daar waar men de stof bindt, zal de geest naar vrijheid zoeken. Daar waar de geest gebonden wordt, zoekt men naar stoffelijke vrijheid."

We moeten dat goed begrijpen. Gaat u nu eens kijken naar de landen waar het geloof het meest dogmatisch is. Daar zien we, dat in de samenleving verschijnselen optreden van bijna bandeloosheid. In de tijd, dat het gezag van de Pausen in kerkelijk opzicht het sterkst werd erkend, was Rome de meest zedeloze stad. Zedelozer dan in de tijd van de Cesaren. Als u zich dat voor ogen stelt, zult u begrijpen dat we een evenwicht moeten zoeken tussen stoffelijke en geestelijke gebondenheid. (Ik kom op dit punt zo dadelijk nog even terug.) Verder zullen we moeten onthouden, dat "veel" over het algemeen betekent "slecht". Veel geestelijk streven betekent weinig geestelijk bereiken. Veel stoffelijk streven betekent dat de materie uw meester wordt in plaats van uw dienaar. Matiging is noodzakelijk in alle dingen. Als je die paar regels zo opsomt, dan zeg je onwillekeurig: "Ja, maar hoe moet het dan eigenlijk? Wat moet je dan doen met je leven?" En dan wil ik u een paar aanwijzingen geven.

Wanneer u te maken hebt met een teveel of een te weinig, dan moet u proberen dat in uzelf aan te vullen. U moet proberen om de banden, die bestaan, te maken tot lichte banden. Op het ogenblik dat u zichzelf met hand en voet bindt aan een bepaalde idee, een bepaalde toestand, zult u onevenwichtig worden. In die onevenwichtigheid zult u voor uzelf mede oorzaak zijn van een vergroting van onevenwichtigheid voor de massa. Maar aan de andere kant moogt u ook geen banden verwerpen. Het is natuurlijk goed om te zeggen: "Ja, maar ik ben vrijdenker." Denk zo vrij als u wilt, maar aanvaard daarbij bepaalde beperkingen. De mens, die zonder enig geloof toch tot God wil komen, komt niet tot God. Er is een zekere mate van geloof noodzakelijk en met dit op zich beperkte geloof, kan men komen tot een redelijk accepteren van het Goddelijke en een redelijk verklaren van de goddelijke wil en wetten, zoals ze zich aan ons voordoen. Heb je een te groot geloof, dan zal dit geloof voortdurend in strijd zijn met je werkelijkheid. Je zult strijd moeten voeren tussen geloof en rede en hierdoor handelingen gaan plegen, die onevenwichtig zijn. Ook op die manier maak je de wereld tot een soort hellesfeer. Wij zijn niet de slaven van het noodlot, ook al zijn er veel dingen, die u niet beheersen kunt, want wij zijn en wij blijven deel van een massa, onverschillig of wij nu leven in een bepaalde groep van een sfeer of onder de mensheid op aarde. De gebondenheid aan die groep wordt vaak onderschat. Men kan zich b.v. niet voorstellen, dat in Rusland - ongeacht het feit dat de partij der Communisten een beperkt ledenaantal heeft - zeer vele mensen geen ander denksysteem meer kunnen aanvaarden dan het Communisme. Men kan zich niet realiseren dat anderzijds arbeiders, al zijn ze dan de z.g. minderheid in een kapitalistische staat, toch in zichzelf deze kapitalistische stellingen als het enig juiste zien. Dat ze voor zichzelf niet verlangen naar de gelijkberechtiging van alle arbeiders, maar de mogelijkheid om zelf een rijkere arbeider te worden en zo wat te zeggen te krijgen over andere arbeiders. Dat is een geestesgesteldheid. Op dezelfde manier krijgen we dat op elk geestelijk en esoterisch terrein.

Als je dit beseft, dan kun je er wat mee doen. Dan kun je voor jezelf de weg van het gemiddelde vinden. En dan is er nog een punt, waarop ik nog even terug moest komen en dat is die kwestie van "teveel". Op het ogenblik dat u uw hele leven besteedt aan een voortdurend zoeken naar geestelijke waarheid zonder kritiek, een poging om steeds geestelijke lessen te verwerken, terwijl u dit kritiekloos doet, zult u in een toestand van versuffing en verdoving geraken. Houdt u dat te veel vol en behoudt u uw kritisch vermogen, dan komt u in strijd met de dingen. Dan gaat u zeggen: "Dit betekent voor mij niets en dat heb ik al eens gehoord en dat is ook niet belangrijk." Dan zit u dus tussen de moeilijkheid van "ja, aan de ene kant is het wat waard, aan de andere kant deugt het niet." Dat teveel moet je dus terug zien te brengen tot een gemiddelde. Een gemiddelde dosis kan een stimulans zijn. Een teveel aan geestelijke waarden, geestelijke lessen, kan ten slotte of wel het innerlijk evenwicht verstoren, dan wel een je geheel verwijderen uit de realiteit betekenen. Geen van beide is acceptabel. Een teveel aan materiële bekommernissen betekent dat je onevenwichtig wordt, dat je een honger krijgt die je stoffelijk wil bevredigen en die je niet bevredigen kunt, omdat er een geestelijke leegte is. Een matiging daarvan, een gematigd genieten van hetgeen de materie biedt, brengt daarentegen een voortdurende stimulans, die tot geestelijk overdenken, realiseren, erkennen kan voeren. Uit het gematigd stoffelijke komt het gematigd geestelijk besef. En de evenwichtigheid is voor alle dingen noodzakelijk. Alleen door die evenwichtigheid zoveel mogelijk te bevorderen in onszelf en in de wereld zullen wij ons op de duur van de massa vrij kunnen maken. En zijn we eenmaal bevrijd van de dwang van de massa, dan zal blijken dat wij behoren onder degenen, die niet beroerd worden door de stormen der natuur, door de grote economische spanningen en slagen, of zelfs het geweld van de oorlogen. Want wanneer u geen deel bent van de massa en de psychose van de massa, dan blijkt u eigenaardig genoeg onaantastbaar voor zeer veel dat verpletterend werkt op anderen. Dan wijkt de bom net voldoende af om u uw leven en het noodzakelijke bezit te laten. Dan staakt het vuur zijn laaiend, knetterend, doorvreten juist voor het stukje land waar u woont. Dan beeft de aarde en werpt de bergen door elkaar, maar ze laat uw woning staan, ofschoon hele steden verzinken. Het klinkt misschien vreemd, maar het is waar. De mens, die voor zichzelf de evenwichtigheid heeft gevonden tussen stof en geest, tussen geestelijk beleven en stoffelijk beleven, is onaantastbaar geworden voor de wetten der natuur, die is meester over de invloeden, die de sterren sturen en die behoeft zich niet meer te bekommeren over de processen, die plaatsvinden in de entiteit, die de kern van de aarde uitmaakt.

En daarmee, vrienden, is mijn beschouwing voor vandaag ten einde. Ik hoop dat u het onderwerp enigszins interessant hebt gevonden, maar vooral ook dat u er zelf verder over nadenkt en dat u voor uw eigen leven daaruit misschien bepaalde consequenties wilt trekken. Het woord is - u heeft ons toegestaan om nog langer verder te gaan, nietwaar - aan een tweede spreker. Goedenmorgen.

Goedenmorgen, vrienden.

Er was eens een vlinder, die danste door het zonlicht van bloem tot bloem. Zij werd dronken van zonnegeur en nectar. Ze zeide tot zichzelf: "Ziet, eeuwig is de vreugde." Maar dit zeggende kwam zij in het gebied van een koude wind. Haar vleugels verstijfden, het zonnig stof dat als een poeder der eeuwigheid op de vleugels lag, werd weggeblazen.....daar lag een dode vlinder. Maar de vreugde, die in het dier had geleefd, werd een licht dat danste door dag en nacht. Soms een glimp van zonneweerkaatsing in het donkere woud, soms een dwaallicht dat in de nacht een glans van betovering geeft aan dat, wat oud en lelijk zou zijn zonder dit licht.

De mens is als de vlinder. Hij gaat in het leven van gebeuren tot gebeuren. Hij zoekt zijn weg van ervaring tot ervaring. En zelfs als hij - het stoffelijk lichaam achterlatend - verder dartelt als een lichtende ziel, dan nog puurt hij de honing der verrukking uit sfeer na sfeer. In zijn dronkenheid zegt hij: "Ik ben eeuwig." Maar al wat voertuig is blijft achter. Slechts het licht dat in hem leeft, de vreugde die in hem leeft, blijft voortbestaan. En het is deze vreugde, die de schoonheid betekent van de schepping. Het zijn de lichtende vreugden der zielen, die edelstenen zijn in de kroon van de Schepper. Vreugde is belangrijk. De vreugde van het juiste pad. De vreugde van het juist ervaren. De vreugde van het bestaan zelve.

Er zijn vele omstandigheden, die ons in verzet doen komen. Altijd weer zit naast de vreugde de afgrond-diepe wanhoop, de onbevredigdheid, de wens naar anders en beter. Maar telkenmale weer biedt ons het leven ook een nieuwe gedachte, een nieuw ervaren, een nieuwe glimlach, een nieuwe vreugde.

Indien wij, vlinders der eeuwigheid, waarlijk willen leven, zo zullen ook wij moeten puren uit elk gebeuren de kostbare vreugde. Wij zullen ons moeten verzadigen. Niet met de noodzaak van bloem tot bloem, van sfeer tot sfeer te gaan, maar met de vreugde van de bereiking. We zullen ons moeten koesteren in de cosmische kracht, die is als het zonlicht van de ziel. Wij zullen moeten vergeten de lange jaren van zoeken, voordat wij als vlinders uit konden wiken. We zullen moeten vergeten, dat de koude wind kan komen en de dood. En wanneer zij komt, dan moet de vreugde die leeft in wat wij ons herinneren zo sterk zijn, dat wat ons overblijft is als een sterrestof, uitgezaaid over de wereld.

In sommige landen bestaat een eigenaardige legende. Men zegt, dat waar een goede en gelukkige dode wordt begraven op zijn eigen land, dat land bloeit en rijker vrucht draagt dan ooit te voren. Doch dat daar, waar een mens met wangunst in zijn hart, één die geen vreugde kende, wordt neergevlid in de aarde, de halmen leeg en droog blijven. Ik ken een land waar men zegt: "Waar smaragdgroen gras groeit op de graven, daar zijn gelukkigen, die rusten tot het Laatste Oordeel, maar daar waar het scherpe gras omhoog piekt in wanorde, daar liggen zielen, die gekweld worden in de hel."

Er zit een waarheid achter deze legenden verborgen. Het is misschien een volksbijgeloof in uw ogen, maar het is een waarheid. De mens, die in zich het gouden geluk bewaart, scheidt harmonie. Die harmonie doordesemt al, wat van hem of van haar is. Het zet zich voort door alle dingen, waarmee men in beroering komt. Deze harmonische klank kan niet ondergaan, zelfs wanneer een geest een lichaam ontvlid naar wijdere velden. Dat geluk blijft. En daarom zal misschien een plant schoner groeien dan ooit te voren. Daarom zal misschien de aarde vruchtbaar worden door de harmonische kracht, die haar juist op dat punt ten deel viel. Wanneer wij innerlijke harmonie vinden door de vreugden des levens, die wij puren, dan zijn wij in staat om onze wereld te veranderen.

Men vertelt van een koningin. Een koningin, die wijs was misschien, maar die een enkele toch dwaas noemde. Want soms wanneer de bayadèren dansten, dan danste ook zij en vergat haar waardigheid. Wanneer in de vijvers de dienstmaagden baadden, dan vergat zij soms haar waardigheid en zij speelde met hen, alsof zij nog een kind was. En wanneer zij langs de wegen werd gedragen in een kostbare palankijn, dan steeg zij soms uit en vergat zelfs de wet van sluieringen en terughoudendheid, om een bloem te breken. Ja, men zeide van haar, dat zij speelde met de cobra en stoeide met de tijger. Men zeide: "Zij was dwaas." Maar waar zij kwam, daar was het alsof een zucht van genade haar vooraf ging, daar was de lucht balsmiek geworden als van vreemde kruiden, daar vonden de mensen kracht om beter te streven en te werken.

Niets gaf deze koningin. Niet groot waren haar giften aan armen. Niet groot was haar weldadigheid, want - zoals men zeide - zij speelde als een kind. Maar waar zij was geweest, daar werden de dorpen zindelijker, daar werkten de boeren harder en was de aarde vruchtbaarder. Daar waar zij ging in een bazaar, daar was het alsof de schatten kostbaarder fonkelden en of de kooplieden eerlijker werden in hun eisen. Men heeft gelachen om haar, tot zij stierf. Doch toen zij stierf, was het of ieder een kostbaar iets verloren had - een prikkel tot leven en tot werken. En zozeer heeft haar volk haar liefgehad, dat men in een kleine tempel - een tempel gewijd aan Indra - een stuk heeft afgeschoten, zodat zij nu nog rust midden in een grote stad, waarin de mensen haar naam misschien vergeten zijn, maar waar men nog steeds komt tot deze schrijn, wanneer men moedeloos is en men gaat heen met volle krachten.

Dit verhaal is waar gebeurd. Zoals deze leefde, zo kunt gij leven. Zo vreugdig en spontaan als deze vrouw de goedheid van het leven vond en uitdeelde zonder eraan te denken, alleen door te zijn, zo kunnen wij krachten van harmonie en eenheid worden, niet door de diepe ernst van ons leven maar door de gelukzalige ervaring van de goddelijke liefdekracht. Om te komen tot het werkelijk innerlijk inzicht moeten wij ons verheugen. Want in de vreugde openbaart God Zich aan Zijn schepselen. En wie de openbaring van God in zich draagt als een grote vreugde, zal hij niet doordringen - spelend als een kind misschien - in de kern van het goddelijke rijk, waarin er licht en kracht is in het geheimzinnige Woord, waaruit de schepping voortkwam?

Misschien is dit geen esoterie, vrienden, maar het leeft in mij. Het is mij meer waar dan ooit; en vreugdiger dan ooit ervaar ik het. Ik verontschuldig mij, wanneer ik u misschien te weinig heb gezegd met te veel woorden. Maar aanvaard een klein deel van de vreugde, die in mij leeft. Opdat ook gij, met uw grote mogelijkheden tot goed en kwaad, iets zult kennen van die goedheid, die de wereld verrijkt en de ziel lachend doet dansen voor haar God. Een goede middag.

:--: